

Nye fisk

Formanden skriver...

Vi har jo fået Eva Kjer Hansen tilbage som fødevareminister og miljøminister, og ministerens udtalelser på fiskeriområdet betyder, at der skal være plads til alle former for fiskeri. Det vil sige, at de tiltag som var i gære med hensyn til udfaldet/forbuddet for andre former for fiskeri end

sportsfiskeriet er stillet i bero.

Nye bekendtgørelser og ændringer af samme skal for fremtiden træde i kraft 1. januar eller 1. juli.

Nyt ord **Catch and Freze** er opfundet af fornuftige lystfiskere i det indre af Jylland. Se artikel side 4-6.

*Vi ønsker bladets
læsere en glædelig jul
og godt nytår*

Indholdsfortegnelse

Formanden skriver.....	2	Krav om antal af fisk i vandløb.....	15-17
NaturErhvervsstyrelsen flytter ud.....	3	Kommunalt vandområde for millioner	18-21
Catch & Release er ikke fiskeri.....	4-6	Udsætninger over hele landet.....	23-25
90 pct. af årets ål udsat i ferskvand	8-9	Handlingsplanen for Fiskepleje til høring.....	26-28
DN har forslag til fredning i Gudenådalen	10-12	KORT NYT	30-31
Nye bekendtgørelser til høring.....	3-14		

NaturErhvervsstyrelsen til Augustenborg Slot?

390 medarbejdere fra København til Sønderjylland

Regeringen har som bekendt besluttet at flytte en række statslige arbejdspladser fra København til provinsen, og med hensyn til NaturErhvervsstyrelsen, hvorunder bl.a. hører det rekreative fiskeri, bliver det først og fremmest det sønderjyske, der får tilført 390 nye arbejdspladser.

Mange brikker mangler at falde på plads, men det forventes, at en del af NaturErhvervsstyrelsen får til huse på det gamle Augustenborg Slot.

I forvejen har NaturErhvervsstyrelsen flere arbejdspladser fordelt ud over landet, bl.a. Fiskerikontrollen.

- Det giver rigtig god mening, at flere af ministeriets medarbejdere kommer endnu tættere på det, vi arbejder med – naturen, miljøet, fødevareriksomheder, landbruget og fiskeriet, siger fødevareremister Eva Kjer Hansen.

Det gamle Augustenborg Slot skal muligvis give husly for NaturErhvervsstyrelsen.

Catch & Release-fiskeri

kan ikke forsvares som rekreativt fiskeri

En stor del af avlsmaterialet slås ihjel af sportsfiskerne selv

Af Hilmar Jensen

Er det i overensstemmelse med god lystfiskeretik at fiske på fredede fiskearter? Det spørgsmål, er man som lystfisker nødt til at tage stilling til, ikke mindst på grund af det fiskeri der foregår ved de vestjyske åer efter de fredede laks, og efter fredede gedder på forskellige lokaliteter ved Sjælland.

Fiskeriet efter laks foregår efter et kvotesystem, hvor der hvert år udmeldes

et antal laks fordelt på to størrelsesgrupper. Hver lystfisker må hjemtage en fisk i hver gruppe indtil kvoterne er nået. Er det så sådan, at når en lystfisker har fanget "sine" fisk, så stopper fiskeriet, nej - mange genudsætter allerede de første fisk de fanger, der kunne jo komme en der var større indenfor kvoten. Når de to fisk så er nået fortsættes fiskeriet stadigvæk, med fangster af dusinvis af fisk, men nu skal alle fisk genudsættes. Dette uhæmmede Catch & Release fiskeri må betragtes som

Artiklens forfatter, Hilmar Jensen, valgt til Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmarks ledelse af lystfiskerne.

Geddefiskeri må gerne foregå på fredede gedder, når bare fiskene genudsættes – ofte efter at have været til fotografering...og for det meste med døden til følge.

unødvendig leg med dyr, og det kan ikke forsvares som del af det rekreative fiskeri, lystfiskere udøver.

Dødeligheden for genudsatte fisk er simpelt hen for stor. Forskellige undersøgelser viser at op til 80 %, dør på grund af den stress, og de fysiske påvirkninger de udsættes for. Selv om der er påstande om genfangster, er det mere en lottogevinst end et faktum der gentager sig. Det betyder at en meget stor del af det avlsmateriale, der gerne skulle sikre et fremtidigt fiskeri, slås ihjel af sportsfiskerne selv.

Der er behov for en nytænkning for fiskeriet efter laks, og de regler laksefiskeriet foregår efter. Skal der i det hele taget foregå fiskeri i ferskvand efter de fredede laks? De er jo fredede for at beskytte dem og sikre laksen har en fremtid. Hvis JA - skal reglerne så ikke være sådan at laksen ikke er fredet, men der er særlige regler, så hver lystfiskers mulighed for at fange f.eks. to fisk indtil en forud fastsat kvote på antal fisk er fanget, og ikke mindst. Der

må ikke ske udsætning af fisk der overholder mindstemålet og eventuelt andre regler (nedfaldsfisk mv...). Et sådan forslag vil kunne medføre, at den (usædvanlig heldige) lystfisker, der kommer til åen og både i sit første og andet kast fanger en fisk over målet, ikke må fiske mere i den sæson, men er det ikke det mest dyreetisk korrekte. Det kan i hvert fald let forsvares.

Meget værre, ser det ud med det uhæmmede geddefiskeri der foregår efter de fredede gedder på forskellige lokaliteter ved Sjælland. Her skal alle de fangede gedder genudsættes. I modsætning til laksefiskeriet er der ikke indhentet rådgivning fra DTU's biologer som grundlag for at frede gedderne.

Sportsfiskere beretter gladelig om dagsfangster med hundrede fangede gedder, og årsfangster på over tusinde gedder, der vel og mærket alle skal genudsættes.

Når alle gedder nu skal genudsættes, betyder det også, at fisk over mindstemålet udsættes, selv om overlevelseshan-

Denne gedde overlevede ikke genudsættelsen. Bemærk tydelige tegn efter en stor krog i kæben.

cen er meget lig nul. Dette kan påvises, ikke mindst ved fund af rigtig mange døde ilanddrevne gedder. De ilanddrevne gedder har haft synlige krogskader og er simpelthen forblødt.

Man freder vel ikke gedden for at fiske efter den, påføre den lidelser og ikke

REPARATION AF DAMBRUG

Udførelse af nye kummeanlæg
Indhent uforbindende tilbud.

HEE ENTREPRISE A/S
- den totale løsning

Holstebrovej 79, Hee, 6950 Ringkøbing
Tlf. 9733 5360
info@hee-entreprise.dk www.hee-entreprise.dk

mindst, når det samtidig medfører stor dødelighed?

En fredet fisk, må ikke gøres til genstand for så målrettet et fiskeri, som det der foregår ved Sjælland, når ingen fisk må hjemtaget, skal der være et totalt fiskeforbud for alle.

Det kan også undre, at der ikke er opmærksomhed på antallet af kroge, og de store trekroge der anvendes ved geddefiskeri. De påfører gedderne store mundskader, og det burde være sådan at antallet minimeres, størrelsen reduceres, og eventuelt ændres til enkeltkroge, når nu fiskeri efter fredede gedder åbenbart skal være tilladt.

Catch & Freeze

Spis fisk to gange om ugen. Sådan lyder anbefalingerne fra forskellige aktører på sundhedsfronten, der alle mener, at fisk er vejen til et bedre helbred. Det betyder at hvis du som lystfisker skal følge anbefalingerne og sikre maden, skal fange fisk til 104 måltider. Alt efter hvor stor familien er, bliver det til mange fisk. Det er der enkelte fiskere der har taget meget bogstaveligt, og udøver Catch & Freeze fiskeri. Det må være det der sker, når der fra turbåde og andre vises billeder hvor man bogstaveligt talt vader i fisk på dækket. Historierne om sydlige naboer der har en fryser på traile ren hører også med i dette billede.

Foregår fiskeriet efter de gældende regler, på bæredygtige bestande, og med fokus på håndtering af fisken, både under fangsten, landingen og aflivningen, og fiskeriet stopper når føden er sikret, må man kun glæde sig over den indsats der

ydes. Desværre kan oplevelserne være nogle andre. Fangede fisk der smides direkte i skraldeposen, eller smides på kaj, kyst eller åbred skæmmer billedet. Alle fisk kan spises, fisk derfor kun efter de fisk du kan og vil spise.

Fiskeetik er noget vi alle kan udøve, og vi skal være med til at påpege de steder

hvor der er noget vi ikke syntes om. Ellers kan vi kun håbe, at dette uetiske fiskeri der foregår, ikke kommer til at betyde yderligere restriktioner for de der dyrker et bæredygtigt fiskeri, hvor tanken på fisken er i højsædet, og ikke kun på lysten til at lege med dyr i enden af en snøre.

NYETABLERING AF DAMBRUG - OMBYGNING AF DAMBRUG

Standard moduler - let - enkelt - økonomisk

Findes i 2 og 3 mtr. stykker

- Brugsmodel-beskyttede dambrugs-kegler i beton.
- Montage i én arbejds-gang.
- Sikker gulv-forbindelse.
- Hurtigt videre

GIVE ELEMENTER, SÅ ER DU SIKKER!

- Standard-elementer på "mål"
- Lynhurtig montering gerne i samarbejde med din entreprenør

Konsulent Leif Poulsen, Give Elementfabrik A/S, **tlf. 40 21 24 60** Tilbud, brochurer, konsulentbesøg ufb.

90 pct. af årets ål udsat i ferskvand

I alt blev der udsat over 11,5 millioner sætteål i 2015 og søerne fik flest ål

Flere undersøgelser viser, at antallet af ål fra udsætninger vokser og bliver til blankål, der søger mod havet. En enkelt undersøgelse viser, at ål, der er udsat i ferskvandstilløb til Skagerrak, følger den samme vandringsrute i Nordsøen som vilde artsfæller.

Om udsatte ål når hele vejen frem til gydepladserne i Sargassohavet er uvist.

Det fortæller manden bag de danske åle-udsætninger, Michael Ingemann Pedersen, DTU Aqua, Institut for Akvatisk Ressourcer, i Nyhedsbrev fra Fiskeplejen.

Det oplyses videre, at der i sommeren 2015 blev udsat over 11,5 millioner sætteål i danske vandområder med hjælp fra fritidsfiskere, lystfiskere, bredejere og åmænd. Ålene blev fordelt, så ca. 10 pct. blev udsat i marine områder, 40 pct. i vandløb og 50 pct. i søer.

Udsætningsmaterialet stammer fra glasålfiskerier i Sydeuropa. Ideen med at flytte rundt på ålene er, at de flyttes fra et område med stor dødelighed til et område med mindre dødelighed, således at den resulterende gydemasse bliver større. Det

Michael Ingemann Pedersen - manden der organiserer udsætningen af ål i Danmark.

er imidlertid vanskeligt at eftervise, om det også holder stik.

Udsætningerne er et led i den danske forvaltningsplan for ålebestanden. Målet er at øge mængden af blankål i ferskvand til 40 pct. af det oprindelige niveau.

Udsætningen finansieres af fiskeplejemidler, men til udsætninger i ferskvand ydes der økonomisk tilskud på 75 pct. af EU (Den europæiske Hav-og Fiskerifond).

Der blevet udsat ål i spandevise i 2015 - mere end 11,5 millioner.

Annoncepriser

1/1 side (131 x 192 mm).....	kr. 2.250,-
1/2 side (131 x 94 mm).....	kr. 1.400,-
1/3 side (131 x 60 mm).....	kr. 1.250,-
1/4 side (131 x 44 mm).....	kr. 1.000,-

Alle annoncepriser er inkl. 4-farver og ekskl. moms.

Annonceindleveringsfrist

Ferskvandsfiskeribladet udkommer
6 gange årligt.:

15. februar, 15. april, 15. juni, 15. august,
15. oktober og 15. december.

**Sidste frist for rettidig
indlevering af annoncer, er den
20. i måneden før udgivelse.**

Al henvendelse vedr. annoncer rettes til:
Pia Lund Hasselgren
Rabøl A/S
Søndergården 8
9640 Farsø
Tlf. 98 63 10 61
e-mail: ferskvand@rabol.dk

Danmarks Naturfredningsforening:

Danmarks længste å

- Gudenåen - bør fredes

Forslag til fredning af en central del af Gudenåen er sendt til Viborg og Favrskov Kommuner

Danmarks Naturfredningsforening har sendt et forslag til at fredede en central del af Gudenådalen til Viborg og Favrskov Kommuner. Foreningen vil sikre, at de værdifulde geologiske formationer fra landskabets dannelse under den sidste istid ikke tilsløres eller går helt tabt.

Det kan en fredning afhjælpe, mener fredningsmedarbejder i Danmarks Na-

turfredningsforening, Ann Berit Frostholm, som lægger op til et samarbejde om en fredning, men forslaget om at fredede naturen i Gudenådalen mellem Bjerringbro og Ulstrup er ikke blevet modtaget med lige stor begejstring alle steder - specielt er landbrugere utilfredse.

Danmarks længste og smukkeste vandløb søges nu fredet i selve Gudenådalen.

- En fredning kan bidrage til, at alle involverede parter i Gudenådalen én gang for alle tager stilling til, hvad der skal ske med landskabets udvikling netop her, siger Ann Berit Frostholt. Kun gennem en god planlægning sikre vi de vigtige geologiske spor og det store sammenhængende landskab for eftertiden i Danmarks smukkeste ådal, siger hun.

De to berørte kommuner, Viborg og Favrskov, har siden 2014 samarbejdet med Danmarks Naturfredningsforening om et fredningsforslag, men først nu er vi så langt i forundersøgelserne af området til, at vi kan tale fredningsideen igen med kommunerne, som jo varetager borgernes interesser mere bredt. Senere bliver der også lejlighed til for lodsejere og interessenter at blive hørt om fredningen, oplyser Ann Berit Frostholt.

Hun peger også på, at det ikke er meningen at sætte Gudenådalen i "glas og ramme" - tværtimod skal en fredning understøtte turismen. Danmarks længste og smukkeste å er klart et trækplaster for naturinteresserede - også fra udlandet, siger hun.

Med en fredning vil de unikke landskabs- og naturværdier blive bevaret til gavn for bl.a. lystfiskere, kanosejlere, vandrere og campister.

En hel del af Gudenådalen er for længst tilgroet, så det flere steder er umuligt at se vandspejlet, hvis man går en tur på trækstien langs en vegetativ væg af seks meter høje piletræer.

Fredningssagen har som nævnt gennem nogen tid skabt debat i det berørte

Landbrugspolitiker, godsejer Hans De Neer-gaard: - En fredning vil give landbruget driftstab!

område, hvor særlig landbrugsinteresser føler sig truet.

Landbrugspolitiker, medlem af ledelsen for Landboforeningen Midtjylland og ejer af Vindumovergaard, Hans De Neergaard, siger til "Gudenåens Avis", at fredningsforslaget vil komme til at medføre driftstab. Han siger, at de berørte landmænd vil bede Viborg og Faverskov Kommuner om et møde. De lokale landmænd er også i gang med at organiserer et lodsejermøde mod fredningsplanerne, hvor man vil søge at få ændret DNS fredningsforslag væsentligt – eller helst få det helt afvist.

Fredningsmedarbejder Ann Berit Frost siger at Danmarks Naturfredningsforening er helt åben for, at landbruget skal kunne udvikle sig med nye afgrødetyper. Her må vi sammen finde et kompromis, for de allerhøjeste afgrøder vil nogle steder forhindre oplevelsen af både istids- og nutidslandskaber. Det kan blive svært for ikke at sige helt umuligt at se vandspejlet i Gudenåen.

Fredningsforslaget skal drøftes med Danmarks Naturfredningsforening og Viborg og Favrskov kommuner i løbet af december 2015.

FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN for Danmark

Formand

Niels Barslund (ansvarshavende redaktør)
Vormstrupvej 2, 7540 Haderup.
Tlf. 9745 2046 · Mobil 29 26 51 11
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Næstformand

Max Thomsen, Gl. Viborgvej 405, Ålum,
8900 Randers. Tlf. 8646 6053-2081 6053
maxgjerrild@elromail.dk

Medlemsskab og kontigent

Personligt medlemsskab kr. 520,- årligt
(inkl. Ferskvandsfiskeribladet)
Foreningsmedlemsskab kr. 1.040,- årligt
(afhængigt af medlemsantal)

Kontorhjelpen

Gitte Underbjerg, NP Danmarksvej 79,
8732 Hovedgård
gun@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Telefontid alle hverdage kl. 08.00-13.00

Aqua-Dam

Jens Kristian Nielsen, Toftvej 14,
6950 Ringkøbing
Tlf. 97 32 60 77 · Fax 97 32 61 77
aquadam@post9.tele.dk

Bestyrelse

Akvakultur

Ole Valgaard Holang tlf. 7577 0151

Erhvervsfiskere

Leif Olesen tlf. 7578 2201

Lystfiskere

Max Thomsen tlf. 8646 6053
Hilmar Jensen tlf. 4029 6881
Torben Salling tlf. 9868 3381
Bjarne Bach tlf. 2169 9200

Bredejere

Schneider Philipsen tlf. 9745 2271
Niels Barslund tlf. 9745 2046

Høring om nye bekendtgørelser er nu afsluttet

Du kan selv læse alle indkomne høringssvar på nettet

Inden udgangen af dette år ventes der at være en endelig afklaring på de spørgsmål, som gennem hele året har givet store diskussioner om det rekreative fiskeri i de af den daværende fødeminister Dan Jørgensen udpegede områder, hvor der efter ministerens synspunkter skulle indføres begrænsninger for garnfiskeriet – med en bemærkning om, at også andre områder kunne komme på tale.

Områderne, der nu har været i høring, gælder Bornholm og Christiansø, Nybøl Nor og Nissum Fjord.

Kun et enkelt sted, nemlig ved Sydsjælland og Møn, nåede en bekendtgørelse at blive sat i kraft vedrørende en 5-årig fredning af gedder – dog ikke en fredning af fisk fanget af sportsfiskere, når bare fiskene blev genudsat.

En anden af Dan Jørgensens visioner - Norsminde Fjord – nåede aldrig at blive sendt i høring.

Nybøl Nor, hvor der er foretaget ændringer i udkastet efter de ellers fælles aftaler mellem de rekreative fiskeriorganisationer.

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark har været med hele vejen og har deltaget konstruktivt i alle dialoger om fødevarereministerens visioner for det rekreative fiskeri.

Hørings svar skulle være afgivet senest 27. november, men da vores blad skulle være færdigproduceret inden denne dato, kan vi ikke fortælle noget om de indkomne svar.

Du kan dog selv læse alle indkomne svar ved at gå ind på www.hoeringsportalen.dk

I samtlige tilfælde er udkast til bekendtgørelser blevet til i enighed mellem de rekreative fiskeorganisationer. Dog er der i forholdet vedrørende Nybøl Nor i Flensborg Fjord fra enkelte interessenter foretaget væsentlige ændringer til udka-

stet, hvorfor Dansk Amatørfiskerforening i sit hørings svar ikke kan bakke op om den foreslåede bekendtgørelse.

Bekendtgørelsen vedrører nationale regler, som hovedsageligt gælder for rekreativt fiskeri, bl.a. vedrører reglerne om særlig fredning af havørred i §3 alle former for fiskeri. Som ny bestemmelse i §3 fastsættes i stk. 3 en maksimal hjemtagning på højst tre havørred pr. fisker dag - dog højst tre havørred pr. båd pr. dag.

Det er naturligvis sager vi vender tilbage til, når hørings svar og fastlæggelse af bekendtgørelserne er iværksat

Det forventes at de nye bekendtgørelser for rekreativt fiskeri i de omtalte områder kan sættes i kraft, inden årets udgang.

Nybøl Nor er et eftertragtet sted for fangst havørred. Som en del af Flensborg Fjord kommer der naturligvis også mange tyske fisketurister her.

Krav om størrelse af fiskebestande i søer og vandløb

Det er en del af kravet fra EU om at leve op til Vandrammedirektivet

Naturstyrelsen har udsendt bekendtgørelse om, hvordan fiskebestanden skal være i udvalgte vand og søer, skriver Jan Nielsen, DTU Aqua.

29 pct. af de ørredvandløb, DTU Aqua har undersøgt fra 2008 til 2012 lever op til kravene, og mange af dem har større bestande end krævet.

De fleste danske vandløb er under 2 meter bredde, og en del af dem er vigtige gydeområder for bækørred, søørred og havørred, og det er staten der har fastsat mål for, hvor mange ørreder, der skal være i et ørredvandløb, hvis de skal leve op til EU's Vandrammedirektiv. Hvis man vil bedømme, om der er ørreder nok i et ørredvandløb, er antallet af na-

turligt produceret ørredyngel fra gydning fastsat som mål for, om den økologiske tilstand i de danske ørredvandløb er i orden. Det fremgår af en bekendtgørelse fra Miljø- og Fødevarerministeriet den 9. september 2015, oplyser Jan Nielsen i et nyhedsbrev fra DTU Aqua. Miljømålet for, om ørredvandløbene har "god økologisk tilstand" i forhold til ørredbestanden er fastsat til:

* 0,8 halvårsørreder pr. kvadratmeter i de små vandløb under 2 meters bredde.

* 1,5 halvårsørreder pr. løbende meter vandløb, der er mindst 2 meter bredde. Hvis der er laks i vandløbet, anvendes den samlede tæthed af ørred- og lakseyngel, fordi arterne stort set stiller de

Søørred kan blive rigtig flot i en lille bæk.

Fiskeplejekonsulent Finn Sivebæk

samme krav til vandløbet.

Resultaterne af DTU Aquas mange undersøgelser i ørredvandløb er anvendt af Naturstyrelsen til vurdering af fiskebestanden i de forslag til vandplaner for perioden 2015-2021, der var til høring i foråret 2015.

Antallet af naturligt produceret ørredyngel fra gydning er fastsat som miljømål for, om den økologiske tilstand i de danske ørredvandløb er i orden i forhold til kravene i EU's vandrammedirektiv.

Undersøgelserne foretages om efteråret, når ynglen er ca. ½ år gammel, og man

kan afgøre, om den nyklækkede yngel også har kunnet overleve i vandløbet. Resultaterne af DTU Aquas mange undersøgelser i ørredvandløb er anvendt af Naturstyrelsen til vurdering af fiskebestanden i de forslag til vandplaner for perioden 2015-2021, der var i høring i foråret 2015.

DTU Aqua har i perioden 2008-2012 undersøgt fiskebestanden 3091 steder i ørredvandløb. Der var en god ørredbestand i 29 pct. af de undersøgte ørredvandløb. I disse vandløb, der lever op til miljømålet for god økologisk tilstand, var der gennemsnitlig 2½ gange så meget ørredyngel fra gydning som krævet i forhold til ørredindekset, nemlig:

*2 yngel pr. kvadratmeter i bække, der er under 2 meter bredde (gennemsnitlig bredde 1,3 meter)

*4 yngel pr. meter i de større vandløb (gennemsnitlig bredde 3,1 meter)

Masser af information om ørredvandene

Hvis man sammenholder de fundne ørredtætheder med, at der er mange tusinde km. ørredvandløb i Danmark, kan man se, at potentialet for et godt ørredfiskeri i de danske åer og langs kysterne er enormt. Det er da også baggrunden for, at der er opstået projekter som Havørred Fyn, Fishing Zealand og Havørred Limfjorden, hvor fiskeriet efter havørred er bærende elementer, skriver Jan Nielsen, DTU Aqua.

Han nævner også de små ørredbækkes betydning for naturen og bestandene af

bækørred, søørred og havørred. Ørrederne kræver særlige forhold i vandløbene og kvittere gerne md øgede bestande, hvis man giver dem en hjælpende hånd med udlægning af gydebanks etc. de steder, hvor gydebanks gennem tiden er gravet væk.

"For at gøre det nemt for alle at finde viden om, hvordan man kan forbedre ørredbestandene, har vi lavet en oversigt over udvalgte videofilm, rapporter og artikler om emnet" siger fiskeplejekonsulent Finn Sivebæk, DTU Aqua.

"Ørreden trives i vandløb med et vist fald, hvor vandet løber relativt hurtigt. Mange hundrede succesrige restaureringsprojekter har vist, at det ikke behøver at give problemer for afledning af vand fra markerne, hvis landmanden vil have ørreder i sin bæk eller å.

DTU Aqua har også udarbejdet vejledninger i, hvordan man kan restaurere uden problemer for afstrømningen, og de er suppleret med videofilm og eksempler på gennemførte restaureringer.

Giv ørreden en lille håndsrækning - og der kvitteres med en øget bestand!

Danmarks største naturgenopretning i Slagelse Kommune

Vejlerne ud mod Storebælt skal føres tilbage og Tude Å skal slynge sig som vikingerne oplevede det

Slagelse Kommune er i gang med at planlægge et af landets største naturgenopretnings projekt med det store vestsjællandske åløb Tude Å som centrum.

Foreløbig arbejder man med et projekt til 49 millioner kroner, der skal kunne sættes i gang til næste år og være klar i 2017.

Helt uden problemer ser det imidlertid ikke ud til, at projektet kan gennemføres. Der har allerede været mange advarsler fra lystfiskernes organisationer, som frygter for, at en masse fiskeyngel (smolt) vil gå til grunde i de lave vande, der skal oversvømme vejlerne ud mod Storebælt. Dette problem har man tilsyneladende fundet en løsning på, ved at ændre på det oprinde-

Vandrige arealer vil blive ført tilbage til tidligere tider, og nogle fugtige, dyrkede arealer vil også blive til naturområder.

Tude Å løber ud i Storebælt syd for Næsby Strand. Vandstanden forbliver uændret i selve åløbet.

lige projekt, så der nu anlægges et å-dige, der vil sørge for, at laks- og ørredyngel ikke smutter ud i de lavvandede engsøer, som man f.eks. har oplevet det ved et lignende projekt ved Århus.

DTU Aqua har udtalt sig om det ændrede projekt, og mener ændringen vil reducere dødeligheden i forhold til det oprindelige udkast. Slagelse Kommunes Erhvervs- Plan- og Miljøudvalg skriver i sin godkendelse af projektet, at man anmoder DTU Aqua om at kvalificere og optimere de ændringer, som de lokale lystfiskerforeninger i udsætningsforeningen UFV95 har foreslået.

Også landbrugets organisationer har udtalt sig om projektet i forbindelse med at forhindre oversvømmelser, og kommunens forvaltning er overbevist om, at de høje vandstande som i dag forekommer 5-6 gange hver sommer, nu vil blive reduceret til kun én gang årligt.

Planen er først og fremmest, at man vil føre Tude Å tilbage til sit oprindelige forløb, så åløbet igen kommer til at bugte sig gennem landskabet som dengang, vikingerne benyttede vandløbet til ind- og udsejling fra den verdensberømte vikingeborg Trelleborg, og hvis å-forløb først i 1800-tallet

blev ændret af mange grunde, herunder afvanding af et område på 450 hektar. Det er dette område der nu igen skal sættes under vand, ikke ved at der bliver pumpet vand ind i engområderne, men simpelthen ved at man lukke for afvandskanaler og pumper, der i dag holde engene fri for vand.

Det store projekt, der betegnes som den største naturgenopretning i Danmark, vil også betyde, at Slagelse Kommune får løst sit problem med at begrænse udledningen

af kvælstof til Musholm Bugt med 31 tons om året. Det svarer til, hvad kommunen er blevet pålagt at sikre.

NaturErhvervsstyrelsen har gennem det sidste halve års tid opkøbt flere ejendomme i området, bl.a. for at kunne tilbyde erstatningsjord til de lodsejere, der bliver berørt af det store projekt, og Slagelse Kommune har sikret sig 20 hektar til en jordfordelingspulje, og netop denne del af projektet forventes at kunne give store problemer. Indtil videre er der langt fra

Tude Å var i vikingetiden vandvejen fra Storebælt op til den nu verdensberømte vikingeborg. Åløbet vil blive lagt tilbage til sit oprindelige leje frem mod Trelleborg.

enighed om de forslag der er fremme om en ny jordfordeling.

Det er staten, der betaler langt hovedparten af økonomien i projektet, nemlig ca. 33 millioner kroner, mens kommunen således slipper med 16 millioner.

Ud over at Slagelse Kommune får sænket kvælstofudledningen til Musholm Bugt, sikrer man sig tillige at få skabt et naturområde af helt uvurderlig karat med et mangfoldigt fugle- og dyreliv, siger tilhængerne af projektet med viceborgmester Villum Christensen (LA) i spidsen.

Formand for Plan- og Miljøudvalget i Slagelse Kommune, Villum Christensen: - Projektet vil blive en attraktion af format – til stor glæde for vores turisme og til gavn for vores natur.

Laksen bliver fed i saltvand

Det er laksens genetik, der afgør, hvor længe de bliver i havet - og dermed hvor store de bliver fortæller en ny videnskabelig artikel i det højt anerkendte tidsskrift "Nature".

Storlaksene i danske vandløb er store, fordi de har været ude i havet og æde sig fede i to til fire år, i modsat til smålaks (grilse) der kun har været ét år i havet. Havet er nemlig et stort spisekammer for laksene, og jo længere de opholder sig der, før de vender tilbage for at gyde i vandløbene, jo større bliver de, fortæller DTU Aqua med "Nature" som kilde.

Det er ikke tilfældigheder, men genetikken der er afgørende for, at vi har store laks i vore vandløb. Forskere fra flere europæiske lande har fundet ud af, at det er laksens gener, som bestemmer laksens opholdstid i havet og dermed også dens størrelse.

Artiklen i "Nature" er lavet på baggrund af et stort genetisk udredningsarbejde og viser, at et særligt gen i laksens arvemasse bestemmer ved hvilken alder, laksen kønsmodner og forlader havet og dermed også bestemmer størrelsen på de laks som vender tilbage til vandløbene.

Det vrimler med små nyudsatte ørreder

i de danske vandløb

Mange af de nye sjællandske ørreder skal en tur til Jylland, før de udsættes i deres ophavs vandløb

Som det fremgår af artiklen på siderne 26-28, vil der stort set være uændret udsætningsaktivitet i 2016, som det er foregået i det nu snart afsluttede år. Der har været stor udsætningsaktivitet i ferskvandsområder, søer og vandløb, og det er også med hensyn til udsætninger, der udøves den største frivillige

indsats af arbejdstimer, selvom vandløbsrestaurering også kaster mange frivillige arbejdstimer af sig.

Tidligere var det måske lidt lettere at drive fiskepleje på frivillig basis, da man jo helt frem til 2005 mere eller mindre "bare" kunne købe et vis antal udsætningsfisk i et

Det er altid en stor naturoplevelse, når de små havørreder skal sættes ud. Her foregår det i vild natur med hjælp fra et medlem af Grindsted Sportsfiskerforening.

dambrug og så få bragt dem lige til døren.

Sådan er det ikke i dag. Anvendelse af domesticerede ørred (dambrugsfisk) blev udfaset allerede i 2005, hvilket betyder at alt udsætningsmateriale nu er baseret på afkom af vildtfisk, og ikke bare vildtfisk, men fisk, hvor der også skal tages hensyn til det genetiske for at bevare de oprindelige stammer i vore vandløb.

Det er også derfor, at f.eks. fisk der udsættes i sjællandske vandløb skal være afkom af fisk fra netop disse vandløb.

Typiske eksempler herpå er efterårets mange udsætninger i sjællandske vandløb, hvor Hvilested Dambrug ved Kolding har sørget for tusindevis af nye havørreder i Køge Å, Halleby Å, Tude Å. Det samme i vandløb ved Frederiksværk og Roskilde, og i alle tilfælde var det som foreskrevet, at de udsatte ½ års fisk alle skulle have deres oprindelse i de vandløb, hvor de nu er blevet udsat.

Forud er gået et stort arbejde med elfiskeri ude i de sjællandske vandløb, strygning af fiskene og derefter udklækning af avlsmaterialet på Hvilested Dambrug.

Det er dog ikke kun sjællandske havørreder, der bliver udklækket i Hvilested. Herfra gennemgår man samme udklækningsarbejde med havørredstammer fra bl.a. Grinsted og Varde, og i alle tilfælde er der gået et stort arbejde forud med indsamling af det avlsmateriale, som senere er blevet udklækket på Hvilested.

Og så er det jo ikke kun Hvilested Dambrug, der hjælper lokale udsætningsforeninger med at få de strøgne fisks rogn og sæd til at blive til små livlige havørreder, der måske en dag kan ende som en

Udsætningen skal foregå nænsomt med jævn fordeling.

”rekord” langs kysten eller når den igen en dag er vendt tilbage til det vandløb, hvor den genetisk stammer fra.

DTU Aqua har hele tiden en hånd med i udsætningsforløbet, da det er af stor betydning for den samlede Fiskepleje, at indsatsen ikke griber utilsigtet ind overfor naturen og de vilde bestande.

Begreber som bærekapacitet (hvor mange fisk kan der være i en given lokalitet?) autenticitet (hvilke fiskearter er oprindeligt

hjemmehørende i det pågældende område) og forsigtighedsprincippet (at udsætninger suspenderes f.eks. pga. usikkerhed om fiskens genetiske oprindelse), er vigtige værktøjer for at undgå at fiskeudsætninger medfører skader på naturen og de vilde fiskebestande.

Ifølge Handlingsplanen for Fiskepleje i 2016 er der afsat 11,5 millioner kroner til aktiviteter i forbindelse med ørred og laks i søer og vandløb, hvilket svarer til forbruget i 2015, så det er altså ikke småpenge det handler om, når der skal udsættes fisk.

De små havørreder er på vej tilbage til deres ophavs vandløb - Køge Å.

Alle udsætningsplaner for 2016 ventes opfyldt

Der regnes med at være 42,5 millioner til Fiskeplejen i det nye år

Handlingsplanen for Fiskepleje i 2016 er sendt skriftlig høring. Der er tale om sidste år af den planlagte 3-årige plan for perioden 2014-2016, og fristen for at komme med bemærkninger fra de høringsberettigede udløber den 15. december 2015.

Da der altså er tale om en flerårig i forvejen godkendt plan, forventes der ikke ændringer til det forlagte udkast.

Målsætningerne er der heller ikke røkket ved, og det hedder i indledning til planen at formålet med Fiskeplejen er at fremme den naturlige reproduktion af fiskebestandene. Danmark skal være attraktivt for både lystfiskere og fritidsfiskere – og turister med fantastiske fiskevande kystnært og i ferskvand. Fiskeriet kan foregå på miljømæssige vilkår, og udgøre en meningsfuld hobby som giver livkvalitet.

Handlingsplanen for Fiskepleje i 2016 satser på at opfylde alle eksisterende udsætningsplaner.

Handlingsplanen lægger også op til, at fiskeri skal være en meningsfyldt hobby, der giver livskvalitet.

Handlingsplanen for Fiskeplejen understøtter udviklingen af et attraktivt lyst- og fritidsfiskeri i Danmark.

Det understreges dog også, at den samlede Fiskepleje ikke må gå ud over – eller griber utilsigtet ind overfor naturen og de vilde bestande.

Handlingsplanen for Fiskeplejen i 2016 beskriver, hvilke midler der afsættes til bestandsophjælpning, tilskud til biotopforbedring (vandløbsforbedring) og undersøgelser i forbindelse hermed, ligesom rådgivning, forskning og administration er en del af Fiskeplejen.

Fiskeplejeordningen er selvfinansieret via indtægterne fra lystfisker- og fritidsfiskertegnene.

I det nye år forventes det, at disse indtægter vil beløbe sig til ca. 41 mil-

lioner kroner. Hertil kommer tilbageførte uforbrugte midler fra 2015, der forventes at udgøre ca. 1,5 mio. kr.

Det maksimale økonomiske grundlag for aktiviteterne i 2016 bliver således i alt ca. 42,5 mio. kr.

Det påpeges dog i udkastet til Handlingsplanen, at der kan være en vis usikkerhed omkring indtægterne og størrelsen af det overførte beløb.

Det forventes, at indtægterne fra lystfisker- og fritidsfiskertegn i 2016 vil være uændret fra 2015, nemlig 30,9 mio. for lystfiskertegn og 10,1 mio. for fritidsfiskertegn.

Indenfor ferskvandsområdet har man gennemgået indsatsen og forventer denne videreført i sin nuværende form, hvor bl.a. alle udsætningsplaner opfyldes fuldt

ud, hvad angår udsætning af yngel, ½-års og 1-års fisk. Mundingsudsætningerne vil også blive gennemført i hidtidigt omfang bortset fra visse vestjyske vandløb.

De største ressourcer anvendes til udsætning af gedder, ørred ål, krebs og bestandsophjælpning i søer ned til 3 ha.

Fiskeplejen bidrager også til den forstærkede vandløbsindsats, som har til formål at forbedre eller genetablere fiskenes passagemuligheder og gydeforhold, i vandløb.

Vandløbsrestaureringen har til formål at etablere eller forbedre vandrefiskenes passagemuligheder og gydeforhold i vandsystemer, således at den naturlige reproduktion forbedres.

Udover bidrag til kommunernes vandløbsrestaurering på 10 mio. kr., afsættes af fiskeplejemidlerne 500.000 kr. til min-

dre restaureringsprojekter, der gennemføres med indsats af lokale fiskeriforeninger. Tilskud til disse mindre projekter skal alene dække materialer.

Fortsat stop for laks i Gudenåen

Med hensyn til bestandsophjælpning af laksefisk har Handlingsplanen den målsætning, at alle eksisterende udsætningsplaner for ørreder opfyldes, for så vidt angår særlige størrelsesgrupper, nemlig yngel, der skal være forfodret i mindst 3 uger og maksimum 4 cm. lange.

½-års fisk skal være mindst 5-8 cm., 1-års fik mindst 9-12 cm., mens smolt skal være 14-17 cm. lange. Som grundlag for prisansættelsen tages dog udgangspunkt i fisk på ca. 15 cm., svarende til ca. 37

Udsætninger af laks længere oppe i Gudenåen vil først blive aktuel, såfremt der sker væsentlige ændringer af passagemulighederne – altså: Det er der ikke nu på grund af Tangeværket.

gram, og så forudsættes det, at disse fisk er fuldt smoltificeret.

Mundingsudsætningerne fortsættes med samme økonomiske omfang som i 2015.

Med hensyn til udsætning af laks i ferskvand i øvrigt, så fortsættes der i henhold til anbefalingerne fra 2004 i "National forvaltningsplan for Laks".

I Hjørtevad Å (tilløb til Ribe Å) er tætheden af naturlig lakseyngel nu så stor, at udsætningerne er stoppet. Udsætning af laks længere oppe i Gudenåen, vil først blive aktuel, såfremt der sker væsentlige ændringer af passagemulighederne i forbindelse med Tange Sø.

I hovedparten af vandløbene er udsætningerne baseret på afkom af lokale stammer, og Fiskeplejen yder tilskud til aktiviteter, idet foreninger, der udsætter ørred (yngel, ½-års og 1-års) baseres på lokale vildtfisk, modtager såkaldte "vildtfisketilskud", der sigter på at dække foreningens omkostninger i forbindelse med indfangning af vildtfisk til afstrygning.

Ålebestanden skal genoprettes

Handlingsplanen for Fiskepleje tager naturligvis også højde for den truede ålebestand i oplægget til handlingsplanen for 2016.

Af de igangværende projekter, der fortsætter nævnes monitoringen af glasålsindvandringen, ligesom undersøgelserne af ålens vækst og overlevelser på lokaliteter i forskellige vandløb og søer fortsætter.

Undersøgelser af ålens populationsdynamik i ferskvand og saltvand skal gennemføres i 2016, og i det hele taget skal åleudsætninger medvirke til bestandsophjælpning i henhold til EU's forordning vedr. foranstaltninger til genopretning af bestanden af europæisk ål samt den danske åleforvaltningsplan. Der forventes tilskud fra EU på 2,25 mio. kr. i 2016, og af fiskeplejens midler er afsat 0,75 millioner kroner.

Et af Handlingsplanens store mål er indsatsen for genopretning af bestanden af den europæiske ål.

Intet forbud mod brug af levende hvirveldyr

Det er en politisk beslutning, der nu stopper en ny bekendtgørelse

Det vil fortsat være lovligt at benytte hvirveldyr som levende agn. Det har NaturErhvervsstyrelsen meddelt medlemmer af Rådet for Det Rekreative Fiskeri – det såkaldte §7-udvalg, efter at udvalget ellers havde indstillet til et forbud mod brug af levende hvirveldyr som agn ved fiskeri.

Oprindeligt var et forbud rettet udelukkende mod rekreativt fiskeri, men da forslaget om en ny bekendtgørelse vedr. et forbud mod anvendelse af hvirveldyr blev sendt til høring, stod det klart, at et forbud skulle gælde alle former for fiskeri – herunder også erhvervsfiskeriet, og det gav anledning til protester, da en del erhvervsfolkere i perioder efter visse fiskearter anvender netop hvirveldyr som tobis, kutling og andre småfisk til ålefangst på kroge.

Da Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark også har medlemmer, der driver denne form for fiskeri i søer, sendte Ferskvandsfiskeriforeningen et svar til Fødevarestyrelsen, hvor man mente, der var tale om en overreaktion, når en ny bekendtgørelse skulle gælde alle former for fiskeri, mens forslaget alene var kommet i stand efter at Det Dyreetiske Råd i 2013 offentliggjorde en udtalelse, hvori

der blev taget afstand fra anvendelse af hvirveldyr i forbindelse med lystfiskeri.

Nu meddeler NaturErhvervsstyrelsen så, at der er truffet politisk beslutning om, at bekendtgørelsen om forbud mod brug af levende agn ikke skal udstedes.

Tobis må fortsat benyttes som levende agn.

Kort Nyt

København kan blive lystfiskerby

Fishing Zealand, der har først sig frem og scoret mange kommunale kroner på sine påstande om at skabe en "milliardforretning" på fisketurismen, har nu kastet sig over Danmarks hovedstad, hvor de ønsker at sætte fisketurismen mere i system og få flere til at spille med.

Det er talsmanden for Fishing Zealand, Gordon P. Henriksen, der taler om et lystfiskeri i verdensklasse, når man ser på Køge Bugt, Roskilde Fjord og Isefjordens formidable havørredfiskeri med København som et rejsemål i verdensklasse for lystfiskere.

Han henviser også til, at der hvert år omsættes 2,9 milliarder kroner i Danmark, direkte relateret til lystfiskeri, og gruppen af lystfiskere i Danmark står for mere end 3 millioner overnatninger om året.

- Dette tal kan altså blive væsentlig bedre, hvis man får sat ordentlig gang i indsatsen for at fremme fisketurismen, siger han til TV-stationen Lorry.

Bæveren nord for Limfjorden

En bæver er set ved hul nr. 5 hos Jammerlands Golfklub, og vildtkonsulenter er overrasket over, at gnaveren har fundet vej til Han Herred.

Det er mere end 1000 år siden, bæveren har været på besøg i Han Herred eller i det hele taget har krydset Limfjorden, siger vildtkonsulent Tommy Hansen fra Naturstyrelsen Thy.

I 1999 blev 18 bævere sat ud i Klosterheden i Vestjylland. Siden har de ynglet og bredt sig bl.a. til Vesthimmerland, men det er lidt af en overraskelse, at bæveren nu er blevet observeret i Han Herred.

Vi kunne nok have forventet, det ville ske på et eller andet tidspunkt, men det var nu ikke den afstikker, vi havde regnet med, siger Tommy Hansen til Nordjylland DR.

Alle havde regnet med, at de udsatte bævere og deres afkom havde bevæget sig via ferskvandvandløbene ind i Jylland.

Ekspertgruppe skal se på grødeskæring

En forskergruppe bestående af forskere fra en række af landets universiteter, skal fremover se nærmere på forholdene ved de danske vandløb.

Den nye forskergruppe bliver nedsat, efter at især "Bæredygtigt Landbrug" har udtrykt behov for en ny vejledning til vedligeholdelse af vandløb.

- Landbruget er hårdt spændt for i øjeblikket, og god landbrugsjord skal ikke tages ud af drift, fordi det risikerer at blive oversvømmet. Jeg deler landmændenes bekymringer om våde marker, og derfor får jeg en række forskningsinstitutioner til at se på, hvordan man kan grødeskære vandløbene bedt, så afvanding og et godt vandmiljø kan blive forenet bedre frem over, siger fødevarer- og miljøminister Eva Kjer Hansen til TV Midtvest.

Forskernes anbefalinger vil blive afleveret til Naturstyrelsen, som herefter laver en ny vejledning i grødeskæring til kommunerne på baggrund af anbefalingerne.

I starten af november sendte Eva Kjer Hansen et brev til kommunerne, hvor hun mindede dem om at tage hensyn til øgede regnmængder.

Det nye regulativ for grødeskæring ventes klar i slutningen af august 2016, oplyser TV Midtvest.

Sortmundet kutling er nu også i vandløb

Sortmundet kutling er nu fundet langt oppe i et vandløb. Hidtil har den holdt sig i

eller tæt på havet.

I oktober 2015 blev et eksemplar af den sortmundede kutling fanget næsten 10 km. fra havet i Maglebrændeløbet, der er et tilløb til Fribrødre Å på Falster. Dette er så vidt vides, den første observation af arten så langt oppe i et vandsystem, skriver DTU Aqua i sit nyhedsbrev.

I 2008 blev sortmundet kutling for første gang registreret i Danmark. I starten så man den kun i kystområderne, men i 2010 kom første observation af arten i et vandløb. Det var i Sørup Å på Falster.

Efterfølgende er arten observeret adskillige gang i de nedre dele af andre vandløb, dog altid kun få km. fra havet. Sortmundet kutling er en invasiv art som har en negativ effekt på den oprindelige natur, hedder det i DTU Quas nyhedsbrev.

Alt til dambrug hav- og ålebrug

klækkedstve
transport og
iltfo
foder
fug
alup
balje
spande
handsker

Udlevering af varer:

Mandag-torsdag: 14.00-16.00
Fredag: 14.00-15.00

Alt i plastrør og slanger
og tilhørende fittings

*Vi er med til
at sikre bredden*

Vestermarken 3 • 8765 Klovborg
Tlf. 70 23 12 18 • Fax. 76 59 50 20
mail@midtjysk-akva.dk
Se netbutikken på: www.midtjysk-akva.dk

Midtjysk Akva

FERSKVANDSFISKERIBLADET

REDAKTION

Henning Nielsen
Halsebyvej 30, 4220 Korsør, Tlf. 5838 7225
henviol@dlgtele.dk

INDLEVERINGSFRISTER

Indlevering af redaktionelt stof og annoncer til næste
blad skal ske senest **den 20. januar 2016.**

TRYK

Rabøl A/S
Søndergården 8, 9640 Farsø, Tlf. 9863 1061

Annoncer:

Henvendelse vedr. annoncer til
Pia Lund Hasselgren
Rabøl A/S . Tlf. 9863 1061
e-mail: ferskvand@rabol.dk

Stof til bladet indsendes til redaktionen som e-mail,
på diskette eller CD-ROM. Bladet påtager sig intet
erstatningsansvar som følge af trykfejl i annoncer.
Bladets artikler udtrykker ikke nødvendigvis
foreningens officielle politik.

FORSIDEFOTO:

Bernt Renè Voss Grimm fra Hvilested Dambrug i
gang med at fordele nogle af de mange millioner
havørreder der blev udsat over hele landet i 2015.
Her er det i Varde Å, hvor 6500 ½års-fisk fordeles til
11 udsætningssteder.

B

DANMARK

PP

FERSKVANDSFISKERIBLADET

N.P. Danmarksvej 79
8732 Hovedgård

